

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 8 april 2014

Ö 4885-12

KLAGANDE

Celynx Energy Solutions GmbH
Im Tiergarten 36
CH-8055 Zürich
Schweiz

Ombud: Advokat MA och jur.kand. UT

MOTPART

CES Clean Energy Solutions AB, 556680-2590
Svärmaregatan 3, Hus B
603 61 Norrköping

Ombud: Advokat EW

SAKEN

Rättegångskostnader

Dok.Id 90641

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax 08-561 666 86	08:45-12:00
	103 12 Stockholm	E-post: hogsta.domstolen@dom.se www.hogstadamstolen.se	13:15-15:00

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Göta hovrätts beslut 2012-10-04 i mål Ö 3028-11

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen fastställer hovrättens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Celynx Energy Solutions GmbH har yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens beslut, befriar bolaget från skyldigheten att ersätta CES Clean Energy Solutions AB:s rättegångskostnader vid tingsrätten med det belopp som överstiger 340 kr.

CES har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

SKÄL

1. Celynx Energy Solutions GmbH ansökte hos Kronofogdemyndigheten om betalningsföreläggande mot CES Clean Energy Solutions AB.

Eftersom CES inte svarade på betalningsföreläggandet, meddelade Kronofogdemyndigheten utslag. CES ansökte sedan om återvinning och gjorde då invändning om rättegångshinder på grund av skiljeavtal. Målet

överlämnades till tingsrätten. Sedan Celynx hade återkallat sin talan, skrev tingsrätten av målet och förpliktade Celynx att betala ersättning till CES för rättegångskostnader med 22 000 kr. Hovrätten har fastställt tingsrättens beslut.

2. Celynx har gjort gällande att CES inte bör få ersättning för de rättegångskostnader vid tingsrätten som är hänförliga till bolagets underlåtenhet att bestrida ansökningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten.

3. Enligt 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken ska en part som återkallar sin talan ersätta motparten för hans rättegångskostnader, om inte särskilda omständigheter föranleder att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt.

4. Huvudregeln är att en part som återkallar sin talan ska förpliktas att ersätta motpartens rättegångskostnader. Till undantagsfallen hör enligt förarbetena särskilt det fallet att käranden återkallar sin talan på grund av att svaranden efter talans väckande har fullgjort det anspråk som har gjorts gällande i rättegången. Om käranden i ett mål om utfående av en lös sak återkallar sin talan därför att denna har förstörts genom en olyckshändelse under rättegången eller annars sådana omständigheter har inträffat under rättegången att ett vidhållande av talan skulle vara ändamålslost och det kan antas att kärandens talan skulle ha bifallits, sägs anledning också kunna föreligga att kvitta kostnaderna eller i något fall tillerkänna käranden gottgörelse för sina kostnader (jfr NJA II 1943 s. 231). Högsta domstolen har tillämpat huvudregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken även när svaranden har

framställt en befogad invändning först långt efter det att processen har inletts trots att svaranden hade kunnat framställa invändningen tidigare (se NJA 1976 s. 360 och NJA 1981 s. 437).

5. Om svaranden har bestritt en ansökan om betalningsföreläggande, ska Kronofogdemyndigheten underrätta sökanden om detta, varefter sökanden kan begära att målet överlämnas till tingsrätten (33 § första stycket lagen, 1990:746, om betalningsföreläggande och handräckning). Bestridandet behöver inte vara motiverat, och någon skyldighet att bestrida ansökningen föreligger inte. Om ansökningen inte bestrids och Kronofogdemyndigheten meddelar ett utslag, kan svaranden ansöka om återvinning (52 §). Målet ska då överlämnas till tingsrätten (54 §).

6. En invändning om skiljeavtal får framställas även sedan målet har överlämnats till tingsrätten (jfr 4 § andra stycket lagen, 1999:116, om skiljeförfarande). Denna ordning har motiverats med att obestridda anspråk så långt som möjligt ska hanteras i den summariska processen och att den målsättningen skulle försvåras om en part inte hade rätt att framställa en invändning om skiljeavtal efter ett förfarande hos Kronofogdemyndigheten (jfr prop. 1998/99:35 s. 69 ff.).

7. Det förhållandet att CES i enlighet med sina processuella rättigheter inte bestred ansökningen om betalningsföreläggande utgör inte en sådan särskild omständighet som kan föranleda att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt än enligt huvudregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken.

8. CES yrkande om ersättning för rättegångskostnader i tingsrätten avser ombudsarvode bl.a. för upprättande av ansökningen om återvinning och yttrande angående frågan om fördelningen av rättegångskostnader. Som

underrätterna har funnit får kostnaderna anses ha varit skäligen påkallade för tillvaratagande av CES rätt i tingsrätten.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad,
Kerstin Calissendorff, Johnny Herre (skiljaktig), Svante O. Johansson
(referent, skiljaktig) och Dag Mattsson
Föredragande justitiesekreterare: Anna Cappelen-Smith

**BILAGA TILL
PROTOKOLL**
2014-02-19

Mål nr
Ö 4885-12

Referenten, justitierådet Svante O. Johansson, med vilken justitierådet Johnny Herre instämmer, är skiljaktig och bifaller överklagandet, samt anser att skälen för beslutet från och med punkten 6 ska ha följande lydelse.

6. I 4 § andra stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande regleras vissa frågor som rör skiljeavtalets betydelse i den summariska processen.

Utgångspunkten för regleringen har varit att underlätta för parterna att använda sig av den summariska processen. Av bestämmelsen framgår att en invändning om skiljeavtal ska beaktas även om den part som gör invändningen har låtit en fråga som omfattas av skiljeavtalet prövas av Kronofogdemyndigheten i ett mål om betalningsföreläggande eller handräckning. En sökande som inleder en summarisk process förlorar därför inte rätten att åberopa skiljeavtalet som rättegångshinder om svaranden bestrider ansökan och – sedan sökanden inte begärt att målet ska överlämnas till tingsrätt – i ett senare skede väcker talan vid domstol. Bestämmelsen har motiverats med att obestridda anspråk så långt som möjligt ska hanteras i den summariska processen och att den målsättningen försvåras om en part inte har rätt att framställa en invändning om skiljeavtal efter ett förfarande hos Kronofogdemyndigheten (se prop. 1998/99:35 s. 69 ff.).

7. När svaranden i rätt tid har bestritt en ansökan om betalningsföreläggande på grund av ett skiljeavtal kan sökanden begära att målet överlämnas till tingsrätten. Om så sker bör enligt lagförarbetena sökandens rätt att göra gällande skiljeavtalet gå förlorad (se prop. 1998/99:35 s. 70). Huvudregeln i

Dok.Id 91500

HÖGSTA DOMSTOLEN
Riddarhustorget 8

Postadress
Box 2066
103 12 Stockholm

Telefon 08-561 666 00
Telefax 08-561 666 86
E-post:
hogsta.domstolen@dom.se
www.hogstadamstolen.se

Expeditionstid
08:45-12:00
13:15-15:00

18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken är då tillämplig om sökanden återkallar sin talan (NJA 1976 s. 360).

8. Sökanden kan emellertid också välja att inte begära ett överlämnande. I ett sådant fall ska målet avskrivas (37 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning). Något ansvar för svarandens rättegångskostnader uppkommer i dessa fall bara om det finns synnerliga skäl för det (51 §). Något sådant ansvar skulle inte ha kunnat vara aktuellt i detta fall.

9. Om svaranden väljer att inte bestrida ansökan utan låter förfarandet gå till utslag, kan han eller hon ansöka om återvinning. Målets överlämnas då till tingsrätten utan att sökanden tillfrågas. I sådana fall bör det allmänna intresset av att obestridda anspråk hanteras i den summariska processen, medföra att sökanden som återkallar sin talan första gången efter det att invändningen om skiljeförfarande har framförts – oavsett om detta sker i ansökan om återvinning eller i tingsrätten – inte behöver bära svarandens rättegångskostnad annat än i undantagsfall (jfr 18 kap. 3 och 6 §§ rättegångsbalken). Motsvarande bör gälla i en situation där sökanden återkallar sedan svaranden sökt återvinning utan angivande av något skäl. Utgångspunkten i nu berörda fall bör vara att kostnaderna kvittas. En annan ordning skulle innebära att en part som har en fordran härrörande från ett rättsförhållande med en skiljeklausul skulle riskera att få bära svarandens rättegångskostnader i tingsrätten, vilket effektivt skulle motverka intresset av att obestridda fordringar hanteras i den summariska processen.

Bedömningen i detta fall

10. Målet om betalningsföreläggande överlämnades till tingsrätten sedan CES ansökt om återvinning och därvid gjort invändning om skiljeklausul. Till

skillnad från vad som hade gällt om CES hade bestritt ansökan om betalningsföreläggande, har Celynx alltså inte direkt kunnat råda över att målet överlämnades till tingsrätten.

11. Det förhållandet att Celynx första gången bolaget för talan i saken vid rätten, direkt i anslutning till CES invändning om skiljeförfarande, återkallade sin talan får anses utgöra en sådan särskild omständighet som bör föranleda att ersättningsskyldigheten bestäms på annat sätt än enligt huvudregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken. Parternas rättegångskostnader i målet vid tingsrätten ska därför kvittas.

12. Överröstad i denna del är jag i övrigt enig med majoriteten.